

Gemeente Gorinchem

Raadsvoorstel: Z/25/794895/D-988541

Onderwerp: Raadsvoorstel verordening Jeugdhulp
gemeente Gorinchem 2026

Datum: 13 augustus 2025

Portefeuillehouder: Eva Dansen

I&O: 13 november 2025

B&A / Raadsvergadering: 27 november 2025

Opsteller: Team Samenleving

Geeft voorstel begrotingswijziging: Nee

Onderwerp:

Verordening Jeugdhulp gemeente Gorinchem 2026

Voorstel:

Wij stellen u voor:

1. De Verordening Jeugdhulp gemeente Gorinchem 2026 (D-999572) vast te stellen met ingang van 1-1-2026.
2. De verordening Jeugdhulp gemeente Gorinchem 2022 (D-1000675) in te trekken met ingang van 1-1-2026.

Aanleiding:

De huidige Verordening Jeugdhulp is vastgesteld in 2022 en geldt nog steeds.

Diverse ontwikkelingen, waaronder de verlengde regionale inkoop jeugdzorg 2026, de financiële uitdagingen waar we als gemeente voor staan, gewenste aanpassingen op basis van jurisprudentie en de wens om meer in te zetten op "normaliseren", maken dat het noodzakelijk is om tot een nieuwe verordening Jeugdhulp te komen.

In de regio Zuid-Holland Zuid is er een raamwerk verordening Jeugdhulp opgesteld aan de hand van de modelverordening van de VNG en goede voorbeelden elders in het land. Dit raamwerk is regionaal de basis voor alle lokale verordeningen en kan verder worden toegespitst op de lokale situatie. Dit heeft geleid tot de bijgaande concept Verordening Jeugdhulp 2026 voor de gemeente Gorinchem.

Aanvragen die voor 1-1-2026 zijn verleend, blijven onder de verordening 2022 vallen totdat ze aflopen. Als er voor 1-1-2026 nog geen besluit was genomen op een aanvraag of er wordt een nieuwe aanvraag ingediend geldt de verordening 2026.

Beoogd effect:

Om als gemeente de taken rondom jeugdhulp goed uit te kunnen voeren, de juiste zorg op de juiste plek te kunnen bieden, nu en in de toekomst, is het van belang om hiervoor regels in een Verordening Jeugdhulp vast te stellen.

Argumenten:

1.1 Er is meer duidelijkheid omtrent de toegang tot jeugdhulp voor inwoners en de professionals.

De nieuwe Verordening Jeugdhulp biedt inwoners informatie over de toegang tot jeugdhulp: welke stappen worden doorlopen en wat zijn hun rechten en plichten.

Een belangrijk uitgangspunt in de verordening is het principe van normaliseren. Niet elke hulpvraag vereist jeugdhulp. Soms ligt de oplossing binnen het gezin of kan het sociaal netwerk ondersteunen. De verordening stimuleert om eerst te kijken naar wat ouders en hun netwerk zelf kunnen en welke vormen van zorg voorliggend beschikbaar zijn, voordat professionele hulp wordt ingezet. Dit helpt onnodige inzet van jeugdhulp te voorkomen en zorgt voor een passendere ondersteuning en beschikbaarheid van zorg voor de meest kwetsbare gezinnen.

Voor professionals biedt de verordening een duidelijk en richtinggevend kader. Het helpt bij het inschatten wanneer hulp passend is en welke voorliggende voorzieningen mogelijk beter aansluiten. Ook jeugdhulpaanbieders weten zo beter wat er van hen wordt verwacht binnen het toegangsproces.

1.2 De nieuwe verordening biedt een juridische basis voor de verlengde inkoopafspraken die op 1-1-2026 ingaan.

De verordening vormt het juridische en beleidsmatige kader voor de toegang tot jeugdhulp. De verordening sluit aan bij actuele inzichten en beleidsontwikkelingen, zoals het streven naar minder zware inzet van jeugdhulp en meer ondersteuning dichtbij het gezin. En dit uitgangspunt geldt niet alleen voor de professionals van de lokale teams maar ook voor alle gecontracteerde jeugdhulpaanbieders. Zij zijn verplicht om te handelen in lijn met de uitgangspunten en bepalingen die in de verordening zijn vastgelegd. Daarmee draagt de verordening bij aan een eenduidige uitvoering van het jeugdhulpbeleid en biedt het houvast voor zowel inwoners, professionals als aanbieders.

1.3 Deze verordening is opgesteld binnen de kaders van de huidige Jeugdwet.

Deze verordening is opgesteld binnen de geldende kaders van de Jeugdwet. Als basis is de meest recente modelverordening van de VNG (december 2024) gebruikt, waarin actuele jurisprudentie en landelijke inzichten zijn verwerkt. Daarnaast is gebruikgemaakt van goede voorbeelden uit andere gemeenten.

Voor de regionale afstemming is een concept-raamwerk opgesteld dat breed is getoetst. Dit concept is besproken met professionals uit de praktijk, het regionaal ouderplatform en de gezamenlijke adviesraden. Ook is een juridische toets uitgevoerd om de inhoudelijke en wettelijke kwaliteit te waarborgen.

1.4 Er bestaat een vergelijkbare basisverordening voor de gemeenten in Zuid-Holland Zuid met ruimte voor lokale invulling.

De gemeenten in de regio Zuid-Holland Zuid hebben gezamenlijk een regionaal raamwerk opgesteld dat geldt als basisverordening voor alle deelnemende gemeenten. Hierdoor krijgen inwoners, ongeacht in welke gemeente zij wonen, een vergelijkbare toegang tot jeugdhulp. Dit zorgt voor gelijkwaardige behandeling van jongeren en gezinnen in de regio.

Ook voor jeugdhulpprofessionals en -aanbieders die in meerdere gemeenten actief zijn, biedt deze uniforme basisverordening duidelijkheid en vereenvoudigt het hun werk. Dit draagt bovendien bij aan het verminderen van administratieve lasten en versnelt de samenwerking binnen de regio.

Hoewel de kern van de verordening regionaal gelijk is, is er bewust ruimte gelaten voor lokale aanpassingen, zodat gemeenten kunnen inspelen op specifieke lokale behoeften. Gemeente Gorinchem wijkt op enkele onderdelen af van het regionale raamwerk. De wijzigingen ten opzichte van de vorige verordening (2022) zijn vastgelegd in een 'was/wordt'-lijst en als bijlage toegevoegd. De groen gemarkeerde onderdelen geven de lokale aanvullingen aan.

1.5 De verordening sluit aan bij de doelen gesteld in de Integrale Samenlevingsvisie van de gemeente Gorinchem.

Eén van de opgaven binnen de Integrale Samenlevingsvisie is passende ondersteuning en zorg. Ouders en jeugdigen die opvoedondersteuning en/of een vorm van jeugdhulp nodig hebben, moeten dit kunnen krijgen. Dit met als doel om, daar waar mogelijk, uiteindelijk zelfstandig hun leven weer vorm te kunnen geven. Eén van de thema's binnen deze opgave is normaliseren. Een thema dat nadrukkelijk ook een plek krijgt binnen deze verordening. Onder andere met de toevoeging van de bijlage van het Nederlands Jeugdinstituut, dat specifiek ingaat op normale opvoeduitdagingen.

1.6. Het niet vaststellen leidt tot verschillen binnen de tien gemeenten in Zuid-Holland Zuid.

Het ontbreken van een gezamenlijke regionale basisverordening kan er toe leiden dat de toegang tot de jeugdhulp bij de verschillende gemeenten binnen de regio Zuid-Holland Zuid anders wordt georganiseerd. Dit kan leiden tot een andere invulling per gemeente van de jeugdhulpplicht. Dit is voor zoals ouders, jeugdigen en jeugdhulpaanbieders niet wenselijk.

1.7 De verordening draagt bij aan het streven naar een financieel houdbaar jeugdhulpstelsel.

De verordening benadrukt dat niet elke hulpvraag direct professionele jeugdhulp behoeft. Vaak ligt de oplossing binnen het gezin zelf of kan het sociaal netwerk ondersteuning bieden. Door eerst te kijken naar wat ouders en hun netwerk zelf kunnen, en welke zorg voorliggend beschikbaar is, voorkomen we onnodige inzet van jeugdhulp. Dit zorgt voor een betere beschikbaarheid en passende ondersteuning, vooral voor de meest kwetsbare gezinnen.

2.1 Bij het vaststellen van een nieuwe verordening dient de oude verordening te worden ingetrokken.

Risico's:
<i>1.1 Landelijke wetgeving en ontwikkelingen maken dat voorliggende verordening mogelijk op termijn weer aangepast moet worden.</i> De Jeugdwet heeft bewust een open karakter. Dit geeft gemeenten de noodzakelijke ruimte om maatwerk te leveren en integraal te werken, afgestemd op de specifieke situatie van het gezin. Tegelijkertijd brengt dit open karakter dilemma's met zich mee: het is niet altijd eenduidig welke vormen van ondersteuning en zorg onder de jeugdhulpplicht vallen, en welke niet. Bij het opstellen van deze verordening is zorgvuldig afgewogen in hoeverre de Jeugdwet en de recente jurisprudentie gemeenten de ruimte bieden om de reikwijdte van de jeugdhulpplicht zelf te bepalen. Toch is het belangrijk om te benadrukken dat de verordening niet allesomvattend is. De feitelijke grenzen van de jeugdhulpplicht worden mede bepaald door landelijke wetgeving en beleidsontwikkelingen die nog in ontwikkeling zijn, zoals de voorgenomen aanpassing van de reikwijdte jeugdwet door het Rijk. Daarmee is deze verordening een zogenoemd "levend document". We blijven nieuwe wet- en regelgeving volgen en passen de verordening waar nodig aan om te blijven voldoen aan de veranderende juridische en maatschappelijke kaders.
Financiën:
Geen financiële consequenties voor de gemeente.
Participatie:
Voor de totstandkoming van de nieuwe Verordening Jeugdzorg zijn er regionaal en lokaal diverse bijeenkomsten georganiseerd. Het regionale raamwerk is voorgelegd aan: - De lokale (Wmo) adviesraden van de tien gemeenten in de regio Zuid-Holland Zuid. - Het ouderplatform Zuid-Holland Zuid - Professionals van alle Sociale Teams van de tien gemeenten. De lokale concept verordening is besproken met: - De Wmo adviesraad gemeente Gorinchem. Zij hebben een positief advies afgegeven welk als bijlage is toegevoegd. - Het Sociaal Team van de gemeente Gorinchem. De belangrijkste wijzigingen en de gevolgen daarvan voor hun werk zijn met hen besproken. Juridische toets: - Regionaal is Tim Robbe van Victor Advocaten en het Juridische KennisCentrum betrokken geweest bij de opstelling van deze verordening. - Lokaal heeft er nog een toets plaatsgevonden op de lokale concept verordening door onze lokale afdeling juridische zaken.
Communicatie:
De vastgestelde verordening zal op de gebruikelijke wijze worden gepubliceerd op overheid.nl. Het Sociaal Team Gorinchem zal na vaststelling actief op de hoogte worden gebracht en een afschrift van de Verordening ontvangen.
Duurzaamheid:
N.V.T.
Vervolgproces:
Op 9 oktober is de verordening toegelicht tijdens een I&O sessie. Aanvullend aan deze I&O zijn een aantal technische vragen gesteld door de fractie D66. De vragen en antwoorden zijn als bijlage toegevoegd.

Op 13 november wordt de Verordening Jeugdwet gemeente Gorinchem 2026 besproken tijdens een B&A sessie. Op 27 november is de vaststelling in de gemeenteraad. Hierna zal er zowel regionaal als lokaal een implementatieproces volgen.
Het college kan indien gewenst nog eventuele nadere regels opstellen, voor die artikelen waartoe de verordening ruimte laat.

Bijlagen:

1. Verordening Jeugdhulp Gemeente Gorinchem 2026
2. Bijlage 1: Dienstomschrijvingen Jeugdhulp Zuid-Holland Zuid
3. Bijlage 2: Bijlage NJI
4. Bijlage 3: Toelichting Verordening Jeugdhulp Gemeente Gorinchem
5. Verordening Jeugdhulp Gemeente Gorinchem 2022
6. Was- Wordt lijst 2022 versus 2026
7. Technische raadsvragen en antwoorden n.a.v de I&O
8. Advies Wmo adviesraad Gemeente Gorinchem
9. Verslag regionale bijeenkomst adviesraden
10. Reactie op conceptverordening en kritische kanttekeningen van het ouderplatform ZHZ
11. Antwoord regio op advies/kanttekeningen Ouderplatform.

Raadsbesluit

De gemeenteraad van Gorinchem,

Gelet op het raadsvoorstel van het college d.d. 4 november 2025

Gelet op de wettelijke bepalingen

Besluit:

1. De Verordening Jeugdhulp gemeente Gorinchem 2026 vast te stellen met ingang van 1-1-2026.
2. De verordening Jeugdhulp gemeente Gorinchem 2022 in te trekken met ingang van 1-1-2026

Aldus besloten in de raadsvergadering van 27 november 2025

Griffier,

{{esl:Signer1:signature:size(200,50)}}

Voorzitter,

{{esl:Signer2:signature:size(200,50)}}